

I M P E R I A L
T Ü R K İ Z
R E S O R T H O T E L

ANTALYA ENDEMİK BİTKİ LİSTESİ

Türkiye'nin bitki biyoçeşitliliği yönünden en zengin illeri arasında yer alan Antalya'da yayılış gösteren ve acil eylem gerektiren kritik düzeyde nesli tehlike altında olan 44 bitki çeşidi bulunmaktadır. Bu türler, yerelde tarım, turizm, ulaşım amaçlı yapılaşma, endüstriyel hammadde kaynağı olması gibi sebeplerle insan baskısına maruz kalıyor.

Antalya'daki endemik bitki türlerinin korunmasını ve bu bilincin yaygınlaştırılmasını amaçlıyor. Proje kapsamında; **Kemer orkidesi (Ophrys climacis)**, **Olimpos safranı (Crocus wattiorum)**, **Side canavarotu (Orobanche sideana)**, **Kaputaş andızotu (Inula sechmenii)** ve **Kangay (Rhaponticoides hierroi)** bitki türlerinin popülasyon ve yayılış durumlarının saptanması ve yerel yönetimler düzeyinde farkındalık artırılması için çalışmalar yürütüldü. Projede incelenen türler, günümüze kadar tespit edilmiş olan bulunuş bölgeleri dışında dünyada başka bir yerde yayılış göstermemektedir.

- Antalya'da yayılış gösteren endemik bitki türlerinden beşinin (**Kemer Orkidesi (Ophrys climacis)**, **Olimpos Safranı (Crocus wattiorum)**, **Side Canavar Otu (Orobanche sideana)**, **Kaputaş Andızotu (Inula sechmenii)** ve **Kangay (Rhaponticoides hierroi)**) yayılış alanları belirlendi.

- Kemer orkidesi ve Kaputaş andızotu için daha önce bilinmeyen yeni yayılış alanları bulundu. Bu iki türün yayılış alanları, üç boyutlu arazi modeli haritalarına işlenmeye başlandı ve Ex-situ koruma çalışmaları kapsamında, her iki tür için uygun sayıda birey Akdeniz Üniversitesi Botanik Bahçesi'ne, uygun miktarda tohum ise Türkiye Tohum Gen Bankası'na aktarıldı.

- Tür tanıtım tabelaları, bitkilerin yayılış alanlarına yerleştirildi.

- Üretilen posterler öğrencilerin faydalanması için yaklaşık 1.300 okula asıldı. Beş bitki türü ve karşı karşıya oldukları tehlikeler konusunda eğitici bir belgesel hazırlandı. Belgeselin, projeye konu bitki türlerinin yayılış gösterdiği 4 ilçedeki okullarda ve ulusal medya platformunda gösterilmesi için çalışmalar yapıldı.

Yerel ve ulusal görsel ve yazılı medya kanallarında proje ile ilgili programlara katılım sağlandı. Haberler yapıldı. Basın yansımaları büyük ilgi gördü.

TÜRLERE YÖNELİK TEHDİTLER

Kemer orkidesi (Ophrys climacis): Tip lokasyonu Kemer Kesme Vadisi'dir. Salep hammaddesi elde etmek amacıyla toplanması sebebiyle habitatları üzerindeki baskı her geçen gün artıyor. Yayılış alanı darlığı ile kritik olarak tehlike altındaki (CR) endemik bitki türüdür.

Olimpos safranı (Crocus wattiorum): Blilm dünyasına tanıtıldığı tip lokasyonu Kemer Kesme Vadisi'dir. Toplanma ve bölgedeki yayılış alanı darlığı nedeniyle kritik olarak tehlike altındadır (CR).

Side canavarotu (Orobanche sideana): Side kumul bölgesinde yayılış gösterir. Kumul bölge üzerindeki insan faaliyetleri türün geleceği üzerinde en büyük tehdittir.

Kaputaş andızotu (Inula sechmenii): Kaputaş mağarası ve yakın çevresinde, kalker kayalık alanlarda yayılış gösterir. Dar yayılış alanı nedeniyle kritik olarak tehlike altındadır.

Kangay (Rhaponticoides hierroi): Sinan Değirmeni Mevkii ve yakın çevresinde maki ve orman açıklıkları ile tarım alanlarında yayılış gösterir. Toplanma ve tarımsal faaliyetler her geçen gün tür üzerindeki baskıyı artırıyor.

ANTALYA ENDEMIC PLANT LIST

There are 44 critically endangered plant species that are distributed in Antalya, which is among the richest provinces in Turkey in terms of plant biodiversity, and require urgent action. These species are exposed to human pressure due to reasons such as agriculture, tourism, transportation, and being a source of industrial raw materials.

It aims to protect endemic plant species in Antalya and to spread this awareness. Within the scope of the project; studies were carried out to determine the population and distribution status of Kemer orchid (*Ophrys climacis*), Olympos saffron (*Crocus wattiorum*), Side beast grass (*Orobanche sideana*), Kaputaş andizotu (*Inula sechmenii*) and Kangay (*Rhaponticoides hierroi*) plant species and to raise awareness at the level of local administrations. The species examined in the project do not spread anywhere else in the world other than the regions where they have been found to date.

- The distribution areas of five of the endemic plant species distributed in Antalya (Kemer Orchid (*Ophrys climacis*), Olimpos Saffron (*Crocus wattiorum*), Side Monster Grass (*Orobanche sideana*), Kaputaş *Inula sechmenii*) and Kangay (*Rhaponticoides hierroi*) were determined.

- New distribution areas that were not previously known for Kemer orchid and Kaputaş inula were found. The distribution areas of these two species were started to be processed into three-dimensional terrain model maps and within the scope of Ex-situ conservation studies, an appropriate number of individuals for both species were transferred to Akdeniz University Botanical Garden and an appropriate amount of seeds were transferred to the Turkish Seed Gene Bank.

- Species introduction signs were placed in the distribution areas of the plants.

- The posters produced were hung in approximately 1,300 schools for the benefit of students. An educational documentary was prepared about the five plant species and the threats they face. The documentary was Studies were carried out to show the plant species in schools in the 4 districts where they are distributed and on the national media platform. Participation in programs related to the project was ensured on local and national visual and written media channels. News was made. Press reflections attracted great interest.

THREATS AGAINST THE SPECIES

Kemer orchid (*Ophrys climacis*): Its type location is Kemer Kesme Valley. Due to its collection for the purpose of obtaining salep raw material, the pressure on its habitats is increasing day by day. It is a critically endangered (CR) endemic plant species due to its narrow distribution area.

Olympos saffron (*Crocus wattiorum*): Its type location, where it was introduced to the world of science, is Kemer Kesme Valley.

It is critically endangered (CR) due to its collection and distribution area in the region.

Side beast grass (*Orobanche sideana*): It is distributed in the Side sand dune region. Human activities on the sand dune region are the biggest threat to the future of the species.

Kaputaş andizotu (*Inula sechmenii*): It is distributed in the limestone rocky areas in Kaputaş cave and its close vicinity. It is critically endangered due to its narrow distribution area.

Kangay (*Rhaponticoides hierroi*): It is distributed in maquis and forest clearings and agricultural areas in Sinan Değirmeni Locality and its immediate surroundings. Collection and agricultural activities are increasing the pressure on the species every day.

KEMER ORCHID